

Υπάρχει ένας και μόνον τρόπος να κερδίσει το ΠΑΣΟΚ τις εκλογές...

Του ΝΙΚΟΥ ΦΕΛΕΚΗ

Το γνωστό αθλητικό σύνθημα «Εμείς Ευρώπη και σεεις στο Νευροκόπι» μπορεί να αποβεί μοιραίο για τις εγχώριες πολιτικές εξελίξεις. Η ουσιαστικά δίμηνη απραξία της κυβέρνησης, που επέβαλε ο πρωθυπουργός με τις δηλώσεις του για αλλαγές τον... Ιούλιο ένεκα των δικών του υποχρεώσεων ως προεδρεύοντος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στο εξωτερικό αποδεικνύεται καταστροφική όχι μόνον για το ΠΑΣΟΚ, αλλά και για την προσωπική στρατηγική του κ. Σημίτη. Για σχεδόν 40 ημέρες ακόμα ο κ. Καραμανλής θα παίζει χωρίς αντίπαλο στο εσωτερικό.

Όταν ο κ. Σημίτης θα βρίσκεται στο Παρίσι για τον ευρωστράτο, ο κ. Καραμανλής θα είναι στο Μεγανήσι για να προπαγανδίσει την άποψή του για την Ελλάδα της εγκατάλειψης. Όταν ο κ. Σημίτης θα διαλέγεται με τον Αθναρ στη Μαδρίτη για τη μετά Ιράκ εποχή, ο κ. Καραμανλής θα συζητά στην Κρήτη με τους τοπικούς φορείς για τα αγροτικά προβλήματα. Όταν ο κ. Σημίτης θα βρίσκεται στη Μάλτα για να προωθήσει τη διευρύνση της Ε.Ε., ο κ. Καραμανλής θα καταγγέλλει στην Πάτρα την ανεργία και την ακρίβεια. Όταν ο πρωθυπουργός για δύο μήνες θα αναλύει με τους 24 ομιλόγους του τη νέα ευρωπαϊκή αρχιτεκτονική, ο αρχηγός της αξιωματικής αντιπολίτευσης θα οργώνει την Ελλάδα απ' άκρους της άκρου, με άροτρο τα προβλήματα της καθημερινότητας. Είναι σαφές ότι το εκλογικό πλεονέκτημα (της άγρας δηλαδή ψήφων), μέχρι ο κ. Σημίτης να βρει τις ρήξεις που χρειάζεται για να ανακτήσει η κυβέρνηση τη χαμένη της τιμή και αίγλη, έχει παραγορηθεί στην αξιωματική αντιπολίτευση, αφού ουδείς πιστεύει ότι το εκλογικό αποτέλεσμα θα διαμορφωθεί από την ευτυχή κατάληξη των συνομιλιών Σημίτη - Μπλερ.

Η τακτική του «μη με ενοχλείται με τα πεζά προβλήματα του εσωτερικού, γιατί τώρα ασχολούμαι με τα υψηλής πολιτικής θέματα του εξωτερικού» είναι το πρώτο σφάλμα του κ. Σημίτη. Το δεύτερο είναι ότι, προκειμένου να αγοράσει πολιτικό χρόνο, ανέβασε τον πήχη των προσδοκιών για τον Ιούλιο πολύ ψηλά. Όλοι περιμένουν τις συγκλονιστικές τομές και ρήξεις που θα αλλάξουν το τοπίο. Μόνο που τη σημερινή ημέρα θαύματα δεν γίνονται. Εκτός και αν πιστεύει ότι με ανασχηματισμό της κυβέρνησης, «θυσίες» κάποιων πρωτοκλασάτων υπουργών, ανασύνθεση του Εκτελεστικού Γραφείου, προκήρυξη έκτακτου συνεδρίου μπορεί να αλλάξει το κλίμα.

Γιατί χάνει το ΠΑΣΟΚ

Η εκλογική μείωση της εμπέλειας του ΠΑΣΟΚ όμως δεν οφείλεται στη σύνθεση των κυβερνητικών και κομματικών οργάνων. Απορρέει από τη μακροχρόνη άσκηση της εξουσίας, την ανεργία, την ακρίβεια, τη διαφθορά, την ασφυξία της αγοράς, τις

πληγές στον καθημερινό βίο των Ελλήνων, που σχετίζονται με τα θέματα υγείας, εκπαίδευσης, μετακίνησης και ασφάλειας.

Και αυτά δεν λύνονται με πολιτικούς και κομματικούς εκβιασμούς. Αντίθετα, μπορεί να επιδεινώσουν έτι περαιτέρω τα πράγματα εάν... η φυγή προς τα μπρος επιχειρηθεί να γίνει με τις προτάσεις Κοσμίδη, Σκανδαλίδη, Χρυσοχοϊδη ή όποιου άλλου εισηγηθεί τομέας στο κυβερνητικό εκλογικό και κομματικό σύστημα. Αν του κ. Σημίτη δεν του αρέσει ο Α. Τσοχατζόπουλος ή η Β. Παπανδρέου, ας τους διώξει, αν δεν του κάνει ο κ. Λαλιώτης για γραμματέας του κόμματος, ας τον αλλάξει, αν θέλει να μειώσει τα υπουργεία, ας το πράξει, αν θέλει να ιδρύσει νέο κόμμα, ας το επιχειρήσει, αν δεν βολεύεται τώρα με τη νομοθεσία που σχετίζεται με το λεγόμενο «πολιτικό χρήμα», ας ψηφιστεί άλλη. Για οτιδήποτε αφορά κυβερνητικές και κομματικές διευθετήσεις ή οργανωτικές ρυθμίσεις του συστήματος εκλογής και άσκησης της εξουσίας και είναι της αρμοδιότητάς του, είναι δική του ευθύνη και πρόβλημα να κάνει αυτό που νομίζει. Και να πληρώσει βεβαίως το σχετικό τίμημα.

«Βαρίδι» και ο Σημίτης

Ομως, το εκλογικό σώμα δεν θα τον κρίνει από αυτά. Θα τον κρίνει (και ανάλογα θα τον επιδοκιμάσει ή θα τον αποδοκιμάσει) από την ικανότητα να διαχειριστεί τις δημοσίες υποθέσεις, να επιλύσει τα προβλήματα και να προωθήσει τα λεγόμενα εθνικά θέματα. Σε αυτά θα μπει η βαθμολογία. Και θα ήταν λάθος να πιστεύει κανείς ότι μπορεί με επικοινωνιακούς εκβιασμούς να διαβεί, έπειτα μάλιστα από επτά χρόνια άσκησης εξουσίας, τον κάβο, όπως θα έλεγε και ο ασήμητος Ανδρέας Παπανδρέου. Το πρόβλημα, μάλιστα, για τον κ. Σημίτη γίνεται μεγαλύτερο αφού η κρίση που ξέσπασε το τελευταίο διάστημα έχει πέτρα του σκανδαλόδικού του ανθρώπου. Και μόνον το γεγονός ότι δυσκολεύεται να τους αποχωριστεί και τους κρατά σε θέσεις που καθημερινά υπομιμνήσκουν σε όλους τις ευθύνες της κυβέρνησης για το σκάνδαλο, π.χ. του

χρηματιστηρίου, αποδεικνύει ότι στα «βαρίδια» του ΠΑΣΟΚ και της κυβέρνησης προστίθεται και ο ίδιος, αφού, διαγενομένου του χρόνου, γίνεται και ο κ. Σημίτης μέρος του προβλήματος.

Είναι, μάλιστα, πιθανόν να διαπιστώσει ότι όταν έλθει ο Ιούλιος η πραγματικότητα και η πολιτική ατζέντα θα είναι πολύ διαφορετική από αυτήν που υπήρχε στα μέσα Απριλίου ή την Πρωτομαγιά, που αποφάσισε να μείνουν τα πράγματα ως έχουν μέχρι τη λήξη της ελληνικής προεδρίας στην Ε.Ε. Τα προβλήματα για τα οποία θα κληθεί να λάβει αποφάσεις τον Ιούλιο ίσως να μην είναι αυτά που νομίζει, αλλά οι διαθλάσεις τους στους παραμορφωτικούς καθρέφτες που θα έχει δημιουργήσει το δίμηνο της απραξίας και των διεργασιών, οι οποίες θα έχουν συντελεστεί. Και τότε ενδέχεται να πέσει στην παγίδα να εξαγγελίσει λύσεις για προβλήματα που δεν θα περιγράφουν τη νέα πραγματικότητα. Στην πολιτική (και όχι μόνον) οι παλιές απαντήσεις στα νέα δεδομένα δημιουργούν συνήθως καινούργια προβλήματα αντί να λύνουν τα υφιστάμενα. Το κοινωνικό, πολιτικό, επιχειρηματικό και εκδοτικό περιβάλλον του Ιούλιου, όπως άλλωστε διαπιστώνεται καθημερινά, θα είναι πολύ διαφορετικό για να αρκестεί σε συμμαχισμούς, παρασκηνακές διευθετήσεις και μελλοντικούς οραματισμούς.

Η ώρα του Γιώργου

Αν το ΠΑΣΟΚ και η κυβέρνηση του έχουν μια ελπίδα να ανακάμψουν εκλογικά - που είναι και το ζητούμενο -, αυτή είναι να δημιουργήσουν ένα πολιτικό σοκ στην κοινωνία ανάλογο με εκείνο του 1996, όταν ο κ. Σημίτης και οι «εκουγχρονιστές» ήλθαν ως αρνητές του Α. Παπανδρέου και του «παλαιοασοκισμού». Μόνο που αυτό δεν μπορούν να το προκαλέσουν ο κ. Σημίτης και οι λεγόμενοι «νεοεκουγχρονιστές». Καλώς ή κακώς, η εξουσία, έπειτα από επτά χρόνια διακυβέρνησης, «έκαψε» και τον ίδιο τον κ. Σημίτη ως φορέα ανατροπής. Η ένταξη στην ΟΝΕ, η ένταξη της Κύπρου και η προ-

σοπική του εντιμότητα δεν αρκούν για να κερδηθούν εκλογές. Σήμερα χρειάζονται πρόσωπα και εξαγγελίες που θα βιωθούν ως αρνητές της υφιστάμενης πραγματικότητας η οποία διαμορφώθηκε επί πρωθυπουργίας Σημίτη και αρχίζει να γίνεται δυσάρεστη. Η πραγματικά δραματική αλλαγή και το μεγάλο σοκ στην κοινωνία και το πολιτικό σύστημα, που θα μπορούσε να δώσει ελπίδες στο ΠΑΣΟΚ να διατηρήσει τη σχέση του με την κυβερνητική εξουσία (είτε κερδίζοντας τις εκλογές είτε ηττώμενο με μικρή, πλην αναστρέψιμη διαφορά), είναι η ανατροπή του κ. Σημίτη. Όχι η μεταβίβαση της εξουσίας σε έναν εκ των δελφίνων του, που μπορεί να διατηρήσει εν ισχύ «κοντράτα» και ισορροπίες, αλλά η ολική ανατροπή. Και αυτό μόνον ο Γ. Παπανδρέου μπορεί να το πράξει, επειδή διαθέτει και την εσωτερική δημοφιλία, αλλά και την εξωτερική αποδοχή.

Νέα πολιτική γεωμετρία

Το ευκαίο σενάριο για το ΠΑΣΟΚ τον Ιούλιο θα ήταν ο Γ. Παπανδρέου να αναλάβει την πρωθυπουργία, να εξαγγείλει τις ριζοσπαστικές προτάσεις για το κράτος, το «πολιτικό χρήμα», τη δομή της κυβέρνησης, τις εκλογικές διαδικασίες, που καταθέτουν οι συνεργάτες του πρωθυπουργού, να επανιδρύσει το ΠΑΣΟΚ και να προκηρύξει εκλογές, καλώντας την Αριστερά να κυβερνήσουν μαζί επί τη βάσει ενός κοινού προγράμματος που θα έχει minimum στόχους και διάρκεια υλοποίησης. Κάτι τέτοιο θα δημιουργούσε ένα εντελώς νέο πολιτικό τοπίο, στο οποίο ακόμα και ο κ. Καραμανλής, που θεωρείται βεβαίως ότι θα κερδίσει τις εκλογές, θα εμφανιζόταν μέρος του παλαιού πολιτικού σκηνικού. Σε αυτή την περίπτωση οι μεταβλητές της πολιτικής γεωμετρίας θα ήταν εξαιρετικά δύσκολο ακόμα και να αναγνωσθούν στο σύντομο χρόνο από την αξιωματική αντιπολίτευση.

Το όνειρο του Βενιζέλου

Επειδή, όμως, ο κ. Σημίτης θα παραμείνει γαντζωμένος στην εξάντληση της τετραετίας, ελπίζοντας ότι μπορεί να ανατρέψει την κατάσταση [δυστυχώς όμως, μάλλον γρήγορα θα διαπιστώσει ότι ισχύει η φράση «τα θαύματα τρεις μέρες και το μεγάλο τέσσερις (διαρκούν)»], και επειδή ο Γ. Παπανδρέου, εκτός από απροετοίμαστος είναι και ένας «loyal politician» (νομιμόφρων πολιτικός), που να μην πιστεύει ότι έχει μια αποστολή να εκτελέσει, δεν μπορεί όμως να την οργανώσει, και επειδή όλοι άλλοι μπορούν να επηρεάσουν την εξέλιξη της παρτίδας δύσκολα θα δεχτούν να αλλάξουν τα... χαρτιά τους, ο κ. Καραμανλής μπορεί να συνεχίσει την εκπαίδευσή του για την εξουσία και ο Ευάγγ. Βενιζέλος να χαμογελά γιατί μπορεί και να υλοποιηθεί το παιδικό του όνειρο να ηγηθεί ενός κόμματος που θα διεκδικήσει στο απώτερο μέλλον την εξουσία.